

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-548019/06

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 29 grudnia 2006 r.

Panowie Senatorowie:
Jan Szafraniec
Mieczysław Maziarz
Ludwik Zalewski
Adam Biela
Janusz Kubiak
Ryszard Bender
Waldemar Kraska,

członkowie Senatorskiego Klubu
Narodowego

Wielce Szanowni Panowie Senatorowie,

Solidaryzuję się ze skierowanym do mnie oświadczeniem Panów Senatorów z dnia 21 grudnia 2006 roku, w sprawie pomówień przez niektóre media ks. abpa Stanisława Wielgusa o rzekomą współpracę z organami bezpieczeństwa PRL.

Podobnie jak Panowie uważam, że *"nikt nie ma prawa szargania dobrego imienia kogokolwiek bez przeprowadzenia obiektywnego postępowania dowodowego, bez udokumentowania zarzutów i przesądzenia ich zasadności w trybie przepisanych prawem"*. Publikowanie tego typu oskarżeń, bez żadnego poparcia ich dowodami, narusza dobre imię abpa Wielgusa, stanowiąc naruszenie jego godności. Tego rodzaju zachowanie wyrządza niepowetowane szkody zarówno Kościołowi Katolickiemu w Polsce, instytucji ważnej dla znacznej większości społeczeństwa, jak i samym mediom, do których zaufanie spada, gdy nie przestrzegają one wymaganych standardów zawodowej staranności. W tym przypadku, ze względu na wagę urzędu metropolii warszawskiej, jest to szczególnie poruszające.

Ponieważ jednak nie chciałbym być posądzony o zajmowanie stanowiska w tej wrażliwej sprawie bez znajomości rzeczy, postanowiłem zwrócić się do powszechnie szanowanych i cieszących się najwyższym autorytetem moralnym i naukowym Panów: Zbigniewa Nosowskiego, redaktora naczelnego miesięcznika "Więź", laureata nagrody Rzecznika Praw Obywatelskich im. Pawła Włodkowica za rok 2006, prof. dr hab. Andrzeja Paczkowskiego z Polskiej Akademii Nauk, b. członka kolegium IPN oraz prof. dr hab. Tomasza Węcławskiego z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu - o zapoznanie się z odpowiednimi materiałami, o ile takie istnieją w Instytucie Pamięci Narodowej, i poinformowanie mnie o ich zawartości. Wówczas też będę mógł podjąć decyzję o kolejnych działaniach, o czym będę Panów Senatorów informował.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski

Warszawa, 5 stycznia 2006 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-548019-I/06/PK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Komunikat Rzecznika Praw Obywatelskich
w sprawie domniemanej współpracy ks. abp. Stanisława Wielgusa
z komunistyczną Służbą Bezpieczeństwa

W dniu dzisiejszym odbyło się spotkanie Rzecznika Praw Obywatelskich, dr Janusza Kochanowskiego, z osobami poproszonymi przez niego o wstępne zbadanie akt dotyczących domniemanej współpracy ks. abp. Stanisława Wielgusa z komunistyczną Służbą Bezpieczeństwa: red. Zbigniewem Nosowskim, prof. dr hab. Andrzejem Paczkowskim i prof. dr hab. Tomaszem Węclawskim.

Po zapoznaniu się z materiałami Służby Bezpieczeństwa dostępnymi na ten temat w Instytucie Pamięci Narodowej, przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich stwierdzili, że postawione zarzuty nie są bezpodstawne .

W świetle dostępnych dokumentów nie podlega wątpliwości fakt świadomej tajnej współpracy ks. Stanisława Wielgusa ze Służbą Wywiadu (Departament I MSW) w latach 1973-1978. Na ich podstawie nie sposób natomiast jednoznacznie ocenić rzeczywistego zakresu współpracy, jej skutków i szkodliwości dla konkretnych osób. W sposób pośredni dokumenty te wskazują także na współpracę ks. Wielgusa z Wydziałem IV Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Lublinie od roku 1967.

Autentyczność materiałów, z którymi zapoznano się, nie budzi wątpliwości. Bez dodatkowych badań trudniej natomiast wypowiadać się na temat ich wiarygodności w kwestiach szczegółowych. Dokumenty te wymagają dalszej gruntownej analizy, skrupulatnej weryfikacji i precyzyjnego opracowania - zwłaszcza w celu zrozumienia pobudek działania ks. Wielgusa. Biorąc pod uwagę te ustalenia, Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza, że choć pierwotnie zarzuty opublikowane w „Gazecie Polskiej” nie były udowodnione, należy uznać słuszność działań tej redakcji, która w dramatyczny sposób upomniała się o znaczenie wartości prawdy w życiu publicznym Rzeczypospolitej.

Rzecznik Praw Obywatelskich sądzi, iż wskazane byłoby, aby Instytut Pamięci Narodowej przeprowadził kompleksowe badania w tej sprawie i ogłosił ich wyniki.

Na podstawie powyższych ustaleń Rzecznik Praw Obywatelskich udzieli odpowiedzi senatorom z Senatorskiego Klubu Narodowego, którzy w oświadczeniu z dnia 21 grudnia 2006 r. zwrócili się do niego z apelem o zajęcie stanowiska i obronę godności abp. Wielgusa. Tym samym działania Rzecznika w tej sprawie będą zakończone.

/-/ Janusz Kochanowski